د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونكو د روزنې
او د ساينس د مركز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
كتابونو د تاليف لوی رياست

اسلامي ښوونه او روزنه

جعفري مذهب

شپږم ټولگی

. پــه
ده. له

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د قرآن کريم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه
جعفري مذهب

شپږم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمېټې

لیکوالان:

- محمد عزیز بختیاری.
- حفیظ الله ذکي.

د تدقیق کمیټې:

د ښونې او روزنې د وزارت علمي غړی:

- محمد عزیز بختیاری، محمدباقر جعفری، سیدعبدالوهاب رحماني، یار محمد باقری، سید محمد حسین فرهنګ او فاروق انصاری.

د نورو اورګانو غړی:

١. سید حسین عالمی بلخی په ولسي جرګه کې د عدلی او قضایی کمیسیون غړی.
٢. نعمت الله غفاری په ولسي جرګه کې د ښوونې او روزنې او عالی تحصیلاتو د دینی کمیسیون غړی.
٣. مولوی عبدالعزیز په ولسي جرګه کې د ښوونې او روزنې او عالی تحصیلاتو د دینی کمیسیون غړی.
٤. قاضی نذیر احمد حنفی په ولسي جرګه کې د تقنین د کمیسیون معاون.
٥. سید عبداللطیف سجادی د شیعه علماو د شورا غړی.
٦. مولوي عین النعیم د علماو د سراسري شورا غړی.

د مطالبو فهرست

د قرآن کریم زده کړه

د قرآن کریم زده کړه ١-١٦

د اسلامی ښوونه او روزنه مضمون

لومړی فصل: عقاید ١٧-٣٤
دهم فصل: احکام ٣٥-٥٥
دریم فصل: آداب او اخلاق ٥٦-٦٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزير پيغام

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتياوو له مخې رامنځته کيږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدريسي پلان برخه ګرځيدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدريس شي او د زده‌کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکيفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او درونه مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رغنده وړانديزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې يې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې يې مرسته کړې ده، منته او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قــــرآن کـــــريم د زده کړې مضمون

د يادولو برخه (۱)

لومړی لوست:

د مخکنېو ياد شوو سورتونو بيا تکرارول لکه الفاتحه، الناس، الاخلاص، المسد، النصر، الکافرون، الکوثر او الماعون.

دويم لوست:

د مخکينېو ياد شوو سورتونو بيا تکرارول لکه: قريش ، الفيل، الهمزة، العصر، التکاثر، القارعه، العاديات او الزلزلة.

درېيم لوست:

د القدر سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِنَّآ أَنزَلْنٰهُ فِى لَيْلَةِ الْقَدْرِ ① وَمَآ أَدْرٰكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ② لَيْلَةُ
الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ③ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ④ سَلٰمٌ هِىَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ⑤

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلورم او پنځم لوست:

د التین سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ
سَافِلِينَ ﴿٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

د تلاوت برخه (۱)

شپږم لوست:

د المطففین سورت له (۱ــ۱۱) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ
مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ مَرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾
الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿١١﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست :

د المطففين سورت له (۱۲ـــــ۱۷) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

وما يكذب به الا كل معتد اثيم ﴿۱۲﴾ اذا تتلى عليه
اياتنا قال اساطير الاولين ﴿۱۳﴾ كلا بل ران على
قلوبهم ما كانوا يكسبون ﴿۱۴﴾ كلا انهم عن ربهم يومئذ
لمحجوبون ﴿۱۵﴾ ثم انهم لصالوا الجحيم ﴿۱۶﴾ ثم يقال
هذا الذي كنتم به تكذبون ﴿۱۷﴾

آتم لوست:

د المطففين سورت له(۱۸ــ۲۸) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

كلا ان كتب الابرار لفي عليين ﴿۱۸﴾ وما ادراك ما عليون ﴿۱۹﴾
كتب مرقوم ﴿۲۰﴾ يشهده المقربون ﴿۲۱﴾ ان الابرار لفي
نعيم ﴿۲۲﴾ على الارائك ينظرون ﴿۲۳﴾ تعرف في وجوههم
نضرة النعيم ﴿۲۴﴾ يسقون من رحيق مختوم ﴿۲۵﴾ ختمه
مسك وفي ذلك فليتنافس المتنافسون ﴿۲۶﴾ و
مزاجه من تسنيم ﴿۲۷﴾ عينا يشرب بها المقربون ﴿۲۸﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست:

د المطففين سورت له (۲۹____۳٦) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾
وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَى
أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ
هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾
فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى
الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

د یادولو برخه (۲)

لسم لوست:

د التکاثر، القارعه، العادیات، الزلزلة، القدر، او التین د سورتونو له یاده تکرارول.

یوولسم لوست:

د الشرح سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾
وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۲)

دولسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱ـــــــ۱۲)آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○
إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾
يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ
فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ
تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾
يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾

دیارلسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱۳ـــــــ۱۹) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾
يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

** څوارلسم لوست:**

د التکویر سورت له (۱ـــــــ۱۴) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾
وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾

پنځلسم لوست:

د التکویر سورت له (۱۵ـــ۲۹)آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي
قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَ
مَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾
لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست:

د عبس سورت له (١ــــ١٦) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَبَسَ وَتَوَلّٰى ﴿١﴾ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ
يَزَّكّٰى ﴿٣﴾ اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ﴿٤﴾ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ﴿٥﴾
فَاَنْتَ لَهٗ تَصَدّٰى ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ
جَآءَكَ يَسْعٰى ﴿٨﴾ وَهُوَ يَخْشٰى ﴿٩﴾ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى ﴿١٠﴾ كَلَّآ
اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ ﴿١٢﴾ فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾
مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿١٤﴾ بِاَيْدِيْ سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾

اوو لسم لوست:

د عبس سورت له (١٧ــــــ٣٢) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَآ اَكْفَرَهٗ ﴿١٧﴾ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ ﴿١٨﴾
مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيْلَ يَسَّرَهٗ ﴿٢٠﴾
ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقْبَرَهٗ ﴿٢١﴾ ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنْشَرَهٗ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ
اَمَرَهٗ ﴿٢٣﴾ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖٓ ﴿٢٤﴾ اَنَّا صَبَبْنَا الْمَآءَ
صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَّ
عِنَبًا وَّقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَّزَيْتُوْنًا وَّنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَّحَدَآئِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَّفَاكِهَةً
وَّاَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

آتلسم لوست:

د عبس سورت له (۳۳ـــــ۴۲) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾
وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾
ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾
تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

د یادولو برخه (۳)

نولسم لوست:

د القارعه، العادیات او الزلزلة د سورتونو له یاده تکرارول.

شلم لوست:

د القدر، التین او الشرح د سورتونو له یاده تکرارول.

یو ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (۱ـــــ۵)آیتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (٦ــــــ ١١) آیتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

د تلاوت برخه (۳)

درویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۱ــــــ۱۴) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾
أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾
أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾
فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلرویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۱۵ــــ۲۵)آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ
وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ
الْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾

پنځه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۲٦ـــــ۳۳) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشَىٰ ﴿٢٦﴾ أَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ
السَّمَاءُ بَنَاهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّاهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ
لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ
دَحَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

شپږ ویشتم لوست:

د النازعات سورت له(۳۴ـــــ۴۱) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ۝٣٤ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ
الْإِنْسَانُ مَا سَعٰى ۝٣٥ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرٰى ۝٣٦
فَأَمَّا مَنْ طَغٰى ۝٣٧ وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۝٣٨ فَإِنَّ
الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوٰى ۝٣٩ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَ
نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ۝٤٠ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوٰى ۝٤١

اووه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۴۲ـــــ۴۶) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسٰهَا ۝٤٢ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرٰهَا ۝٤٣
إِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰهَا ۝٤٤ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰهَا ۝٤٥ كَأَنَّهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحٰهَا ۝٤٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

آته ویشتم لوست:

د النبأ سورت له (۱ـــــــ۱۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ١ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ٢ الَّذِي هُمْ
فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ٣ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٤ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٥ أَلَمْ
نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ٦ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ٧ وَخَلَقْنَاكُمْ
أَزْوَاجًا ٨ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ٩ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ١٠

نهه ویشتم لوست:

د النبأ سورت له (۱۱ــــــ۱٦) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ١١ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ١٢ وَ
جَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ١٣ وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً
ثَجَّاجًا ١٤ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ١٥ وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ١٦

دیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۱۷ـــــــ۲۳) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ١٧ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ١٨ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ١٩ وَ
سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ٢٠ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ
مِرْصَادًا ٢١ لِلطَّاغِينَ مَآبًا ٢٢ لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ٢٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

يودیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۲۴ــــــــ۳۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾
فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

دو دیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۳۱ــــــــ۳۷) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ
أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا

<u>درې دېرشم لوست:</u>

د النبأ سورت له (۳۸ــــــــــ۴۰) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۖ لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ
أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۖ فَمَن
شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا
يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي
كُنتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

د يادولو برخه (۴)

<u>څلوردېرشم لوست:</u>

د الضحی، الشرح او التين د سورتونو له ياده تکرارول.

<u>پنځه دېرشم لوست:</u>

د القدر، الزلزلة، العاديات او القارعه د سورتونو له ياد ه تکرارول.

<u>شپږ دېرشم لوست:</u>

د التکاثر، العصر، الهمزه او الفيل د سورتونو له ياده تکرارول.

<u>اووه دېرشم لوست:</u>

د قريش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه د سورتونو له ياده تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۴)

آته دیرشم لوست:

د البقرې سورت ۲۵۵ د الکرسي آیت (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

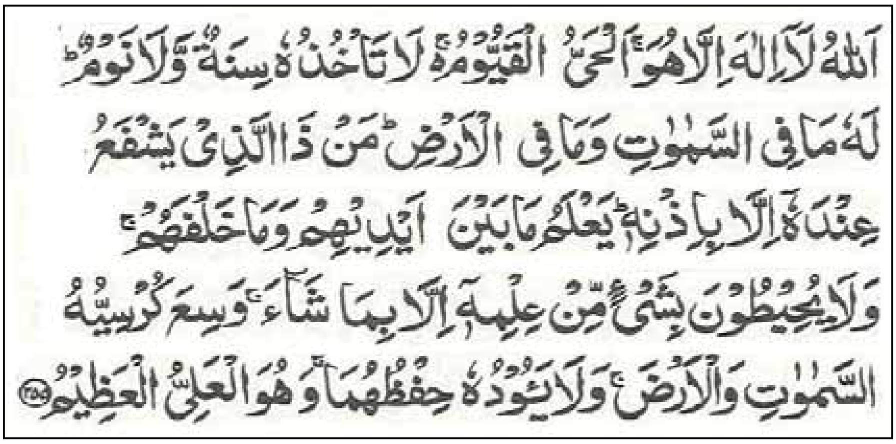
اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ
لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

نهه دېرشم لوست:

د البقرې سورت وروستني آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

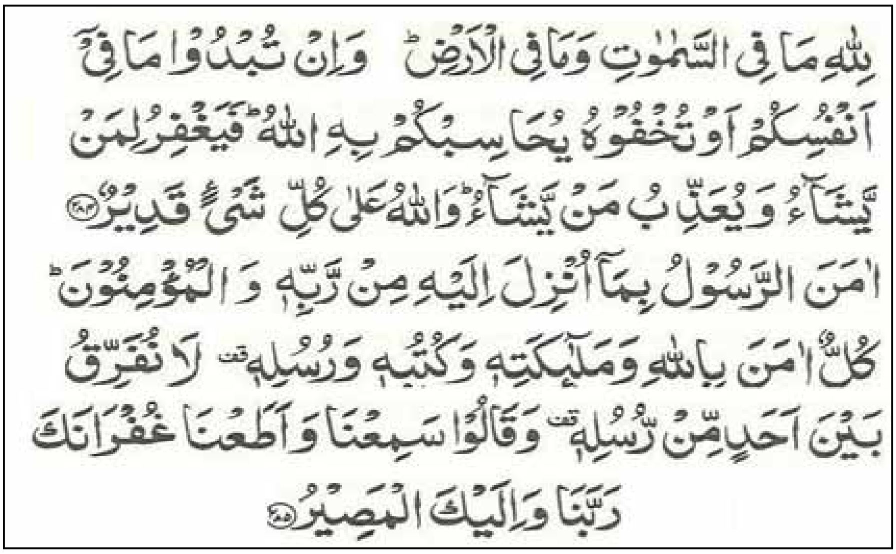
لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي
أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾
آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ
كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾

ثلويښتم لوست:

د البقرې سورت وروستنی آیت (له تجوید سره تلاوت)

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ ؕ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ اِنْ نَّسِيْنَآ اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ
عَنَّا ٝ وَاغْفِرْ لَنَا ٝ وَارْحَمْنَا ٝ اَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۸۶﴾

یو ثلويښتم او وروستني لوستونه:

۱- د المطفِّفين له سورت څخه د کتاب تر پایه د مخکینیو لوستونو تکرارول.

۲- د یاد شوو سورتونو (الضحی، الشرح، التین، القدر، الزلزلة، العادیات، القارعه، التکاثر، العصر، الهمزه، الفیل، قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه) اورېدل او تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی برخه: عقاید

لومړی لوست:

څرنګه کولی شو چې الله ﷻ وپېژنو؟

هدف:

په دې باندې پوهېدل چې په دنیا کې ډېر دلایل او نښانې شته چې د الله تعالی په وجود او یووالی باندې دلالت کوي.

پوښتنې

۱. آیا پوهیږئ چې څرنګه الله تعالی پېژنو؟

محمد علي یو پوه او تکړه زده کوونکی و چې په ابتدایي مکتب کې یې په شپږم ټولګي کې درس وایه. هغه به همیشه د خپلې مور او پلار څخه پوښتنه کوله څرنګه او د کومو لارو څخه کولی شو چې الله تعالی وپېژنو؟

دی ډېرلیوال و چې د الله تعالی د پېژندلو لپاره سمه او صحیحه لار پیدا کړي، تر څو پورې چې الله تعالی ډېر ښه وپېژني. لیکن د ده مور او پلار بې تعلیمه او بې سواده وو او نه یې شوای کولای چې ده ته ښه او مناسب ځواب ورکړي چې هغه قانع کړي. یوه ورځ د محمد علي پلار محمد عثمان ته وویل چې ښه ده، دغه سوال د ښوونکي څخه وکړه چې تا ته ښه سم او قانع کوونکی ځواب درکړي. محمد علي په مناسب وخت کې د دیني علومو ښوونکي ته ورغی او د هغه څخه یې وپوښتل: ښوونکي صاحبه! څرنګه کولی شم چې الله تعالی وپېژنم؟ ښوونکي په ځواب کې وویل: د الله تعالی د پېژندنې لپاره ډېرې لارې شته، او د الله تعالی د پېژندنې د ټولو څخه آسانه لاره دا ده چې موږ په خپل ځان او ټولو مخلوقاتو کې فکر او سوچ

وکړو چې څرنګه ښه دقيق منظم ښکلي رنګارنګ پيدا شوي دي، وروسته د لږ ځنډ فکر او سوچ څخه متوجه کيږو چې دغه ټول دقيق منظم او ښکلي رنګارنګ شيان يوازې يو الله تعالى چې حکيم او توانا ذات دی، پيدا کولی شي. ښوونکی صاحب وويل: آيا پوهيږئ چې زموږ بدن (ځان) د ډېرو وړو او کوچنيو حجرو څخه جوړ شوی دی. چې دغه حجرې غير د ميکرسکوب څخه نه ليدل کيږي. دغه حجرې مختلف او رنګارنګ شکلونه لري او هره يوه ځانګړې او مخصوصه وظيفه او دنده تر سره کوي. د مثال په ډول د ماهيچې حجرات د ټول بدن د غړو د حرکت عامل دی او د ليدلو حجرات ټول نوی پيدا کيدونکي او ليدونکي شيان د اعصابو د لارې څخه مغز ته نقل کوي. د اورېدلو حجرات آوازونه او غږونه د اعصابو د لارې څخه مغز ته نقل کوي او د معدې د هاضمې حجرات خپل خاص کارونه او فعاليت اجرا کوي. دغه ټول حجرات په داسې ډول سره يو د بل سره همکاري او کمک کوي چې ټول د انسان د بدن ((ځان)) په خدمت کې په شريکه سره کار او فعاليت تر سره کوي. د مثال په توګه د هاضمې حجرات يوازې او تنها د خپل ځان لپاره خوراکي مواد نه برابروي، بلکه د بدن ټولو غړو ته غذا او خوراک برابروي. که چيرته د انسان د وجود يوه غړی ((اندام)) څه صدمه او ضرر پيدا کړی د بدن ټول حجرات يو د بل سره کمک او مرسته کوي. تر څو پورې چې دغه ضرر ليرې او جوړ کړي. ښوونکی د محمد علي څخه پوښتنه وکړه چې تاسو د دې عجيبه نظم په کمک او مرسته چې د بدن د حجراتو په مينځ کې وجود لري پوهيږې؟ بيا يې وويل! موږ پوهيږو چې يوازې يو الله تعالى ده چې زموږ د بدن حجرات يې دا رنګ منظم او يو د بل سره مرسته کوونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پیژندلو سره پیدا کړی دی چې زموږ وظیفه دا ده چې په الله تعالی باندې ایمان ولرو او د ده دستورونو په دنیا او آخرت کې سر لوړې او کامیاب اوسو.

فعالیت (هڅونې):

۱- د ښوونکی صاحب استدلال د الله تعالی په هکله چې خالق او توانا ذات دی په پنځو کرښو کې ولیکي.

۲- د ښوونکی صاحب او یا د جومات د ملا امام په مرسته یو بل مثال د نظم کمک مرسته کول بیان کړي تر څو پورې د الله تعالی په وجود دلالت وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي کولی شي چې یو ساده دلیل د پیدا کوونکی او خالق په هکله بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم لوست:

د الله ﷻ صفتونه

هدف: د الله تعالی د صفتونو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

۱. د الله تعالی د کومو صفتونو سره آشنايي او بلدتيا لرئ؟

۲. ستاسو په فکر د خدای ﷻ د صفتونو سره آشنايي په ژوند کې څه ډول تاثير او اغيزه لري؟

په تيرو کلونو کې د الله تعالی د يو شمير صفتونو د تقسيم سره پوه او آشنا شوي ياست اوس کولی شئ چې صفات ثبوتي، سلبي او همدارنګه ذاتي صفات او فعلي صفات يو د بل څخه جلا او فرق يې وکړئ. تاسو همدارنګه پوه شوی ياست چې آشنايي او بلدتيا د الله تعالی د صفاتو سره د الله تعالی د پيژندنې په معنی دی نو د همدې کبله د خدای ﷻ د صفاتو پيژندل په موږ لازم او ضروري دی تر هغه ځايه چې الله تعالی کامل مطلق ذات دی او هېڅ ډول نقصان د ده په ذات کې نشته، نو د الله تعالی د مطلق کمالاتو سره آشنا او بلد شو نو کولی شو چې د هغو په لاس ته راوړلو کې کوښښ او زيار وباسو. تر څو پورې د الله تعالی ښه نيک بندګان شو. الله تعالی د ډېرو صفاتو خاوند او څښتن دی. خو په دی درس کې يوازې د خدای د دوه صفتونه تر بحث لاندی نيسو، او ګورو چې د دغو دوو صفتونو پيژندنه زموږ په ژوندانه کې څومره مثبت تاثير لري. دغه دوه صفته سمع او بصر يعنې اوريدل او ليدل دي. خدای ﷻ ټول غږو نه او آوازونه اوري غير د دې

ځکه چې زموږ په شان غوږونه ولري او هر څه ګوري اوویني غیر د دې ځکه چې زموږ په شان سترګې ولري.

خدای ﷻ په هر څه باندی که مخکې وي یا اوس وي یا په راتلونکی وخت کې وي عالم او خبر دی. هېڅ یو داسې شی نشته په دنیا کې چې هغه د الله تعالی د علم د احاطې څخه وتلی وي.

الله ﷻ د آسمان د ستورو او لیارو او نورو سیارا تو په حالاتو او زموږ د ژوند د هرې شیبې په حالاتو او حتی اتم او ډیر وړو ذرو باندی چې هغه تر اوسه انسان ندی تشخیص کړی علم او خبرتیا لري او دغه ټول شیان په هره شیبه او لحظه کې ډیر په دقیقه توګه سره تر هغه چې موږ یې ګورو او تصور او فکر یې کوو ویني او د هر شی په غږونو چې پوه او خبر دی او د دوی په زړونو کې چې څه تیریږي په هغه عالم دی.

د پورتنی مطالبو څخه څه نتیجه اخلئ؟ شاید چې تاسو ځینې خلک وپیژنئ چې د خلکو په مخ کې هیڅ بد کار نکوي مګر په پټه کې ډیر بد او ناوړه کارونه سرته رسوي دوی ولې داسې کوي؟

د دې لپاره دا کار کوي تر څو پورې چې د خلکو په مینځ کې بد او خراب معرفي نشي او د دې لپاره چې خلک دی ښه نیک عمله او ښه سړی وپیژني. نو موږ که ښه پام شواو دقت وکړو پوهیږو چې دغه رنګه خلک پوره او کامله عقیده په سمع او بصر صفتونو د الله تعالی نلري، ځکه په هغه وخت کې ده باید باور درلودای چې الله تعالی په هر ځای او هر حال کې سړی ته ګوري او په هغه عالم دی. نو کله چې نه غواړو چې نور خلک چې هېڅ کار د هغو د لاسه نه کیږي زموږ په بدو کارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه شي.نو څنګه کولی شو چې د الله تعالی د لیدنې په برابر کې د بدو او ناوړو کارونو مرتکب شو؟

هځوني:

۱. د درس خلاصه مطلب په پنځو کرښو کې ولیکئ؟

۲. ستاسو په فکر عقیده لرل په سمیع (اوریدل) او بصیر(لیدل) د الله تعالی څومره تاثیر او اغیز لري زموږ د ژوندانه په کړو وړو کې په لسو کرښو کې یې ولیکئ؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکو د الله تعالی د صفاتو مفهوم پیژندلی دی؟

۲. آیا زده کوونکي د الله تعالی د صفاتو د پیژندلو په ګټې پوه شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست:

د انبیاء(ع) عصمت

هدف: د انبیاء(ع) له عصمت سره آشنايي

پوښتنې:

۱- آيا د عصمت په معنا پوه یاست؟

۲- آيا پوهېږئ چې الهي انبیاء(ع) معصوم دي؟

کله چې تاسې غواړئ یو مهم پیغام یوه ځای ته ورسوئ زیار باسئ چې هغه څوک د قاصد په نامه سره وټاکئ چې لومړی رښتیاویونکی او سم کاروي دوهم دا چې هېرکوونکی نه وي ترڅو وکولي شي ستاسې پیام مقابل لوري ته په سمه توګه ورسوي.

حکیم او دانا خدای جل جلاله دا مسئله په لومړۍ توګه د انبیاء(ع) په رالېږنه کې ترخپلې پاملرنې لاندې ساتلی ده نو د الله تعالی پیغمبران د الله تعالی پیام د هغه بنده ګانو ته پوره رسولی دی.

که چېری دوی (پیغمبران(ص)) هېره وونکی یا درواغ ویونکی وي هیچ چا نه شوی کولی د هغوی په خبرو باندې ډاډ اعتماد وکړي که چېری څوک اعتماد ورباندې وکړي په ګمراهۍ کې به لوېدلی وي، نو د انسان سلیم عقل په دې حکم کوي چې حکیم الله تعالی خپل پیامبران له هر ډول ګناه او اشتباه او هېرونې څخه معصوم ګرزولي دي.

نو د انبیاء (ع) معصوم والی په دې معنا دی چې دوی (ع) هېڅ کله ګناه نه ده کړې، هېڅ کله دوی له نسیان او هېرونې سره نه مخامخ کېدل، خلکو ته یې فرېب (دوکه) نه ورکوله دوی رښتیاویوونکي درست کار او د خلکو د پوره اعتماد وړ وو له دې کبله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی ټولې خبرې، عملونه د اعتماد وړ دي، نو کوم پیام چې دوی د الله تعالی له لوري راوړی دی هېڅ شک او شبهه په کې وجود نه لري د دوی وینا ټوله درسته ده.

فعالیت (هڅونې):

۱- دعصمت معنا ولیکئ.

۲- انبیاء(ع) د کوم ډول اشتباهاتو څخه معصوم دي.

ارزونه:

۱- آیا زده کوونکی د عصمت معنا درک کړې ده؟

۲- آیا دوی کولی شي د انبیاء(ع) په عصمت استدلال وکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست:

قرانکریم

هدف: د قرانکریم سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. آیا تاسې قرانکریم لولئ او تلاوت یې کوئ؟
۲. آیا د قرانکریم ترجمه لولئ؟

الله تعالی د خپلو بنده ګانو د لارښوونې او هدایت لپاره خپلو پیغمبرانو(ع) ته د خلکو د لارښوونې لپاره کتابونه نازل کړی دي د مثال په توګه زبور یې په داؤد(ع) تورات یې په موسی(ع) انجیل یې په عیسی (ع) او قرانکریم یې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل کړي دي.

قرانکریم د الله تعالی کتاب دی چې زموږ په پیامبر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه واله وسلم باندې نازل شوی دی.

قرانکریم د **۲۳** کالو په ترځ کې په مختلفو شرایطو کې په نبي اکرم صلی الله علیه واله وسلم نازل شوی دی، موږ په ټولو پیامبرانو او دهغوی په کتابونو باندې ایمان لرو او د هغوی درناوی کوو، ولې کتاب قرانکریم له نورو آسماني کتابو سره توپیرونه لري چې د هغه پېژندنه ډېر ارزښت لري.

- دا چې دا کتاب جاویداني او دایمي دی، د نورو پیامبرانو کتابونه د یوې ټاکلې دورې لپاره وو، د نوي او راتلوونکی شریعت په راتلو سره منسوخ کیدل مثلاً تورات چې د حضرت موسی (ع) شریعت او کتاب دی د انجیل په نزول او د حضرت عیسی(ع) په کتاب او شریعت سره منسوخ شو ولې قرانکریم او د اسلام ښکاره دین د قیامت تر ورځې پورې نه منسوخ کېږي او باقي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- قرآنکریم تحریف شوی نه دی، نور آسماني کتابونه له یوې مودې څخه وروسته له تحریف سره مخامخ شوي دي ولې قرانکریم وروسته له څلوارلسو پېړیو څخه له تحریف او بدلون څخه پرته باقي پاتې دی.
- قرانکریم د حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و اله وسلم جاویداني (دایمي) معجزه ده د پوهې په لحاظ یې ډېرې لویې پوهنې بشر ته وړاندې کړې دي د فصاحت او بلاغت په لحاظ د بشر له سویې څخه لوړ شاهکار دی چې هېڅ انسان نه شي کولی د هغه په شان یوه څه ولیکي یا ووایي.

هڅونې:

۱. د خپلو کتابچو په یوه جدول کې هغه توپیرونه ولیکئ چې قرانکریم یې د نورور آسماني کتابونو، سره لري.

۲. د جومات د روحاني په مرسته، د لوست محتوی ته په توجه سره قرانکریم او نور آسماني کتابونه سره مقایسه کړئ هغه امتیازونه چې قرآنکریم د نورو آسماني کتابونو په پرتله لري په ګوته کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کونکي د قرآن کریم او نورو ټولو آسماني کتابونو اساسي ځانګړتیاوې تشخیص کولای شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست:

معاد یا قیامت (آخرت)

هدف: د معاد (آخرت) یا وروسته له مرګ څخه د بیا ژوندون سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. د معاد په هکله څه معلومات لرئ؟

۲. آیا کولی شئ د معاد (آخرت) په هکله استدلال وکړئ؟

تاسې په تېر کال کې د معاد (آخرت) یا وروسته له مرګ څخه د بیا ژوندون په هکله ډېر معلومات او مطلبونه ویلي دي، تاسې په دې پوهېږي چې انسان وروسته له مرګ څخه پوره له مینځ څخه نه ځي، بلکې په یوه ټاکلی وخت کې الله تعالی ټول انسانان بیا ژوندي کوي، او د ټولو خلکو عملونه تر محاسبې لاندې نیسي تر څو ټولو ته پوره ښکاره شي چې چا په دنیا کې ښه کارونه کړي دي او جنت ته ځې او چا بدکارونه تر سره کړي دي او دوزخ ته ځي. همداراز ویلي مو دي چې د معاد (آخرت) عقیده په ټولو آسماني ادیانو کې د توجه وړ وه، د ټولو آسماني ادیانو پیروان په آخرت باندې اعتقاد لري د اسلام مبین دین چې د آسماني ادیانو اخیرنی او کامل دین دی د معاد (آخرت) په هکله یې زیات تاکید کړی دی او په قرآنکریم کې ډېر زیات آیتونه د آخرت په باره کې اختصاص لري.

ډېره مهمه مسئله داده چې دنیا او آخرت یو له بل سره اړیکې لري. لکه چې په یوه مبارک حدیث کې راغلی دي (هر څه چې انسان په دنیا یې کړي په آخرت کې به هغه ترلاسه کړي).

د معاد (آخرت) په باره کې زیات دلیلونه شته دي او د هغوی ډېر ارزښتمن دلیل د انسان فطرت دی، انسان په خپل باطن کې د جاویدانۍ احساس کوي حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ډله خلک چې په آخرت ایمان هم نه لري او داسې فکر کوي چې آخرت او راتلونکی ژوندون ته اړتیا نشته بیا هم زیار باسي چې نوم او شهرت له خپل ځان څخه پرېږدي تر څو وروسته له مرګ څخه د تحسین او ستاینې مورد وګرزي.

دوهم مهم دلیل یې د الله تعالی حکمت دی. تاسې فکر وکړئ چې نړۍ یې په ښکلي، نظم او دقت سره پیدا کړې ده که داسې فرض شوې وي چې ژر دې ړنګه شي او هېڅ نتیجه دې هم وربانده مرتبه نه وي آیا په دې صورت کې به ټول کارونه لغو او بې ګټې نه وي؟ نو الله تعالی دا نړۍ د دې لپاره پیدا کړې ده چې انسانان په هغه کې وروزل شي او په آخرت (بل جهان) کې د خپلو عملونو نتیجه ترلاسه کړي.

فعالیت (هڅونې):

۱. ستاسې له نظره ولې په ټولو آسماني ادیانو کې په معاد (آخرت) باندې عقیده موجوده وه؟

۲. آیا تاسې کولۍ شئ د آخرت په هکله یو دلیل ووایئ؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د معاد په باره کې استدلال وکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست:

د رحمت نبی (رحم لرونکی نبي (ص))

هدف: د اسلام د نبی د شخصیت سره آشنایی.

پوښتنې:

۱. تاسې د حضرت رسول اکرم له شخصیت سره ترکومې اندازې آشنایی لرئ ؟

۲. تاسې پوهیږئ چې رسول اکرم څومره د خپلو اصحابو (یارانو) په منځ کې محبوب وو؟

د لویو انسانانو د ځانګرتیا وو څخه یوه هم داده چې د خپلوپیروانو او طرفدارا نوپه زړو کې نفوذ لری دا ډول افراد تل احساس لرونکی طرفداران، او ډیرکینه لرونکی مخالفان هم لري، حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه واله وسلم چې اشرف کائنات اوسید انبیا (ع) دی داسې لوړ ممتاز (ارزښت ناک) شخصیت یې درلودچې یاران یې په ټول موجودیت سره دهغه دشخصیت مینان وو داپه دی سبب وو چې حضرت رسول صلی الله علیه واله وسلم دډیر و لوړوا خلاقو او پوره ادب څخه برخه لرله، هغه (ص) هیڅ کله خپل کارونه بل چاته نه سپارل کله چې هغه (ص) په مجلس کې کښیناست داسې ځای ځان ته غوره کاوه چې له نورو څخه لوړ او بهتر نه وي نو که چیرې یو نا آشنا سړی مجلس ته راتله او هغه یې په څیره نه وو پیژندلی په دې نه پوهیده چې کوم یو پیامبردی.

ډیره ښه ده چې په دې ځای کې یوه کیسه د حضرت رسول الله د محبوبیت په باره کې ووایو: پیغمبراکرم صلی الله علیه واله وسلم د خپل شریف ژوند په آخرنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځوکې له خلکو څخه و غوښتل چې په جومات (مسجد) کې را ټول شي تر څو حضرت رسول اکرم له هغوی سره خبرې وکړي.

خلک ډېر په اشتیاق را ټول شول چې د الله تعالی پیغمبر د خپل عمر آخرینو ورځو کې د خلکوسره څه ډول خبرې کوي، جومات د خلکوڅخه ډک وو، حضرت محمد صلی الله علیه واله وسلم له دوي سره خبرې کولې، رسول الله خلک دیانت لرنې تقوی ته دعوت کول په اخر کې یې وفرمایل چې زه ناروغ یم ښایې د الله تعالی ملاقات ته لاړشم که چېرې څوک کوم حق په ما باندې لري و دې وایي چې هغه له رحلت څخه مخکې ادا کړم!

ټول پټه خوله پاتې شول ډېر خلک ددې خبرې په او رېدلو سره په ژړاشول! په دې وخت کې یو سړی جګ شواوپه لوړ آوازسره یې وویل: ای رسول الله صلی الله علیه واله وسلم زه یو حق پرتا لرم غواړم چې هغه اداکړې حضرت رسول صلی علیه واله وسلم و فرمایل څه حق، ووایه چې هغه ادا کړم ویې ویل په یوه غزاکې تا غو ښتل چې په خپله متروکه سره خپل اوښ ووهې ولې په اشتباه سره هغه ځما په ګېډه ولګیده زه غواړم د هغې قصاص و اخلم! خلک حیران اونا را حته شول چې دا سړی د حضرت رسول الله څخه څه غو اړی!

ساوی په سینو کې بندې شوې خلک منتظر وو چې څه کېږی! حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم و فرمایل: زه آماده (تیار) یم چې ته له ماڅخه قصاص واخلې خلک نورنا را حته شول او په بې صبرۍ سره یې انتظار وېست چې څه کېږی هغه پیغمبر(ص) ته ور نژدې شو خلکو فکر کاوه چې قصاص اخلی ولې هغه د حضرت

رسول الله صلی الله واله وسلم سینه ښکل کړه او و یې ویل چې مادا هیله درلوده چې د پیغمبرسینه ښکل کړم.

فعالیت (هڅوني):

۱. د لوست خلاصه په لسو سطرو (کرښو) کې ولیکئ:

۲. د لوست کیسه خپلو کورنیوته بیان کړئ:

۳. د دې کیسې په هکله مو خپل نظر په پنځو کرښو کې ولیکئ:

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د نبي صلی علیه و اله وسلم د شخصیت په هکله توضیحات ورکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست:

خپل امامان باید و پېژنو

هدف: دا مامانو له شخصیتونو او ژوند سره آشنایي

پوښتنې:

۱. د لسم امام نوم څه دی؟

۲. آیا د یوولسم امام نو م موزده دي؟

۳. آیا امام زمان پېژنئ؟

ز موږ نهم امام حضرت امام محمد تقی علیه السلام دی، پلار يې امام رضا علیه السلام دی د هغه مبارک دکنیې نوم ابو جعفر دی د هغه له ډېرو مشهورو القابو څخه تقي او جواد دی امام جواد علیه السلام د یو سل او پنځه نوی (۱۹۵) هجري قمري کال کې د روژې په میاشت په مدینه منوره کې تولد شو او امام محمد تقی د ۲۵ کلنۍ په عمر د ۲۲۰ هجری قمری کال د ذی القعدې په میاشت کې په شهادت ورسید.

امام علی هادی:

زموږ د لسم امام نوم علي دی. هادي او نقي يې له مشهورو القابو څخه دي پلار يې نهم امام جواد دی او موريې فضیلت لرونکی ښځه حضرت سمانه وه.

دي د ذی الحجې د میاشتې په اتمه په ۲۱۲ هجري قمري کال کې د مدینې منورې له محلاتو څخه د صربا په نوم په یوه محله کې په ژوند ګام کېښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام هادي هم د خپل پلار په څېر په لږ عمر کې امامت ته ورسېد او د امامت موده يې **۳۳** کاله وه کله چې متوکل د عباسيانو (خليفه) په خلکو کې د امام له محبوبيت څخه ويرېدلو نو امام يې مجبور کړ چې له مدينې منورې څخه سامراء (عباسيانو پلازمينې) ته لاړ شي په هغه ځای کې يې امام خلکو سره د هر ډول تماس او ملاقات څخه منع کړل په پای کې يې په **۲۵۴** کال کې د سامرا په ښار کې امام مسموم او په شهادت ورسېد.

امام حسن عسکري:

امام عسکري د شيعيانو يوولسم امام د امام هادي زوی دی چې د جمعې په ورځ د **۲۳۲** هجری قمری کال دربيع الثانې په اتمه زيږيدلی دی مور يې ډېره پرهېزګاره ښځه وه چې نوم يې حديثه يا سوسن ده، امام څلور کلن وو چې د خپل پلار سره د اجبار له مخې سامرا ته راغئ او په يوه نظامي منطقه کې تر نظارت لاندې ونيول شو او په همدې ځای کې يې خپل ژوند ته ادامه ورکړه. له همدې کبله په عسکري سر ه مشهور شو، د ده د امامت دوره شپږ (۶) کاله وه او د **۲۶۰** قمری کال د ربيع الاول په اتمه نيټه مسموم او شهيد شو. ده په همدې څو کالو کې داسې علمي او اخلاقي شهرت ومومند چې له هر ځای څخه يې خلک ليدلوته راتلل، له همدې کبله دی يوه موده د حکومت له خوا زنداني شو. ولې ده په روحاني توان او قوت سره وکولی شو چې ټول بنديان تر خپل تاثير لاندې راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام زمان مهدي موعود:

دوولسم پیشوا حضرت حجة بن حسن المهدی (ع) دی هغه (ع) د شعبان د میاشتې په ۱۵- ۲۵۲ هجري قمري کال کې، د سامراء په ښارکې خپلې سترګې د نړۍ (ژوند) په لور خلاصی کړې.

د ده له القابو څخه حضرت (حجت) (قائم) (خلف صالح) (صاحب الزمان) (بقیة الله) او ډېر مشهور لقب یې مهدي دی، پلار یې حضرت امام عسکري او موریې فضیلت لرونکی ښځه حضرت (نرجس) ده.

حضرت مهدي د ژوند له پیل څخه په پټه (خفا) ژوند کړی دی او د غائب والی دوې (۲) دورې لري، لنډ غیبت (غیبت صغری) اوږد غیبت (کبری غیبت) چې لنډ غیابت یې د پلار له شهادت څخه وروسته تر ۳۲۹ کاله یعنی ۶۹ کاله دوام کړی دی په دې موده کې امام زمان د خپلو نائبانو په وسیله له شیعیانو سره تماس ساتلی دی او اوږدغیابت یې (کبری غیابت) د له ۳۲۹ څخه کله چې اخیرنی خاص نائب یې مړ شو پیل شو او تر هغه پورې چې الله تعالی ده ته د ظهور اذن وکړی ادامه به وکړي کوم وخت چې امام زمان ظهور وکړی نړۍ به د عدالت څخه پوره برخمنه وي او د ستم او ظلم جرړی به پوره له منځ څخه وتلې وي.

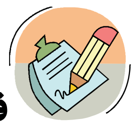

فعالیت (هڅونې):

۱. امام مهدي څوکاله عمر تېر کړی دی؟

۲. د امام حسن عسکري د امامت دوره څوکاله وه؟

۳. څه فکر کوئ چې ولې امام زمان علیه السلام غائب دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه برخه: احکام

اتم لوست:

د روژې احکام

موخه: د روژې له احکامو سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آيا تاسې روژې نيسئ؟
۲. آيا د روژې د احکامو په برخه کې څه معلومات لرئ؟

روژه له دې څخه عبارت ده چې انسان د الله تعالی د فرمان (حکم) د ترسره کولو په لحاظ د سبا له آذان څخه د ماښام تر اذان پورې له هغه کارونو څخه چې روژه وربانديې باطلېږي ځان وساتئ.

د رمضان په مبارکه مياشت کې روژه نيول واجب دی.

په روژه کې نيت کول شرط دی ولې لازم نه دي چې نيت په ژبه سره وويل شي بلکې که چېرې په زړه کې نيت وکړې (چې د الله تعالی د حکم د پر ځای کولو په خاطر روژه نيسم) روژه يې صحيح ده.

ولې بهتره ده چې انسان هره ورځ دشپې نه مخکې نيت وکړي.

همداراز مستحب ده چې له اذان څخه مخکې انسان يو څه (سحرنۍ) غذا وخوري تر څو روژه نيولوته پوره آماده واوسي.

فعالیت (هڅونې):

۱. زده کوونکي دې د روژې د کیفیت په هکله د ډلو په ترڅ کې یوله بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

۱. څوک کولی شي د روژې نیولو کیفیت توضیح ورکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست:

د روژې مبطلات (باطل کوونکی)

موخه: د روژې د باطل کوونکو پیژندنه.

پوښتنې:

۱. آیا پوهیږئ چې څوشیان روژه باطله کوي؟

د روژې مبطلات هغه شیانو ته وایي چې په قصد سره د هغه تر سره کول روژه باطله کوي او د روژې مبطلات په لاندې ډول دي:

۱- خوړل او څښل

۲- جنب کېدل

۳- په خدای تعالی، پیغمبر(ص)، یا له دوولسو امامانو څخه په یوه امام پورې درواغ ویل.

۴- ستوني ته د ډېر درانه غبار (ګرد) رسېدل.

۵- په اوبو کې د ټول سر ډوب کول.

۶- په جنابت، حیض یا نفاس کې د سبا تر اذان پورې پاتې کېدل.

۷- په مایع شیانو سره اماله کول.

۸- قي کول.

که چېرې روژه لرونکی یو د پورتنیو شیانو څخه په سهو سره تر سره کړی روژه یې نه باطلېږي باید خپلې روژې ته ادامه ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت (**هڅونې**):

۱. د روژې مبطلات کوم شیان دي؟

۲. که یو سړی په سهو سره څه وخوري څه حکم لري؟

ارزونه:

څوک کولئ شی د روژې د مبطلاتو نومونه واخلي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست:

هغه موردونه (ځایونه) چې کولی شو روژه ماته کړو

موخه: د هغه ځایونو پېژندنه چې کولی شو روژه ماته کړو.

پوښتنې:

۱. آیا مسافر هم روژه نیسی؟
۲. آیا داسی حالتونه شته چی روژه دار کولای شی پکی خپله روژه ماته کړی.

روژه نیول د دین له فروعاتو څخه دی هر کال یوه میاشت ټول هغه مسلمانان کوم چې د روژې نیولو د شرطونو لرونکی وي، باید روژه پکی ونیسی چې هغه د رمضان د مبارکې میاشتې روژه ده.

روژه زیاتې معنوي، جسمي او ټولنیزې ګټې لري د رمضان د مبارکې میاشتې روژه نیول په هر بالغ او د شرایطو لرونکی مسلمان باندې واجب دی.

او نه ښایي په دې میاشت کې څه و خورئ البته داسې ځایونه هم شته دي چې کولی شو د رمضان د مبارکې میاشتې روژه ماته کړو په دې لوست کې هغه ځایونه بیان وو او په لاندې ډول دي:

۱. که چېرې سړی ناروغ وې او روژه نیول ورته زیان رسوي نه ښایي چی روژه ونیسي.
۲. که څوک سفر ته ځي او د سفر د تلو او راتلو لاره د اتو (۸) پرسخو په اندازه وی نو باید روژه ماته کړي.
۳. هغه مور چې خپل ماشوم ته شیدې ورکوي، اوشیدې ورکول دې ته یا ددې ماشوم ته زیان رسوي نه ښایي روژه ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴. هغه انسان چې ډېر زوړ شوی وي او روژه نیول ورته ګران وي کولی شي خپله روژه ماته کړي.

پرته له اخیرني مورد څخه په دریو نورو مورد وکې باید وروسته د روژې قضایي په ځای کړي یعنې کوم وخت یې چې عذر رفع شي باید روژه ونیسي.

فعالیت (هڅونې):

زده کوونکی دې د دریو ډلو په ترڅ کې د روژې د شرعي عذرونو په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا ویلی شئ چې مسافر په کوم صورت کې خپله روژه ماتولي شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوولسم لوست:

د روژې قضايي

هدف: د روژې د قضايې د كيفيت پېژندنه.

پوښتنې:

۱. ايا د روژې له قضايي سره آشنايي لري؟

۲. آيا تاسې تر اوسه پوره روژه قضا كړې ده؟

هر مسلمان چې د شرعي عذر له كبله د رمضان د مباركې مياشتې روژه و نه شي نيولی نو بايد قضايي په نورو ورځو كې ونيسي دا مستحب ده چې د قضايي روژې په نيولو كې عجله (چټكتيا) وشي ترڅو د نوی كال د رمضان د رسېد لو مخكې يې خپله قضايي روژه نيولې وي. كه چېرې د قضايي په نيولو كې څه كوتاهي يا ځنډ شوې وي، يادكوم عذر په لحاظ يې ونه شی كولی قضايي روژه ونيسي بايد وروسته له رمضان څخه دهغه قضايي په ځای كړی او د هرې ورځی روژې څخه لس (۱۰) خورده طعام (خواړه) فقيرته وركړی كه چېرې د څو مياشتو قضايي د چاپه غاړه وی بايد د ټولو قضايي ونيسي، د قضايي په نيولو كې بايد د لومړي رمضان څخه پيل وكړي.

كه څوک پرته له شرعی عذر څخه (په قصد سره) د رمضان د مياشتې روژه ماته كړي بايد هم قضايي اداء كړي او هم كفاره وركړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هري ورځې کفاره يو له درېيو شيانو څخه ده:

۱. شپېته ورځې روژه نيول.

۲. شپېتو مسکينانو ته طعام ورکول.

۳. يو مريي (غلام) آزاد ول.

فعاليت (هڅوني):

۱. زده کوونکي په دو کسيزو ډلوکې د هغه ځای په هکله چې يوازې قضايي پرې واجبېږي او هغه ځايونو کې چې قضايي او کفاره پرې لازمېږي يو د بل څخه پوښتني وکړي.

ارزونه:

په کومو ځايونو کې قضايي او کفاره واجبېږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست:

د فطر زکات (صدقه)

هدف: د فطر د صدقې سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آيا دفطر صدقه پېژنئ؟

۲. آيا دفطر صدقه ورکوئ؟

د اسلام مبين دين د ټولنيز عدالت دين دی، تل زيار باسي چې مسلمان يو له بل سره مرسته وکړي. زموږ دين کې عبادت او د دنيا کارونه يو له بل سره اړيکې لري د روژې په مبارکه مياشت کې مسلمانان يوه مياشت روژه نيسي. فقراء او بېوزلان دواړو د لوږې او تندې احساس تجربه کوي.

الله تعالی حکم کړی دی چې د مياشتې په پای کې دې هغه مسلمانان چې د ژوند بنه يې ښه وي او د يوه کال د مصرف کولو مالي توان لري يوه اندازه اوربشې غنم، خرما، مميز يا د هغوی قيمت فقيرانو ته ورکړي.

په علمي رسالو (کتابو) کې يې د فطر د صدقې اندازه داسې ټاکلې ده:

هغه څوک چې د اختر په شپه عاقل او بالغ وي فقير او د چا غلام نه وی بايد په خپله دی او هغه څوک چې دی اعاشه کوي، د هر تن په برابر، کې يوه پيمانه تقريباً درې کېلو غنم يا اوربشې، خرما، مميز، يا وريجې يا ذرت (جواري) يا د دغو مثل مستحق ته ورکړي که چېرې د دغو شيانو قيمت هم ورکړی روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت (هڅونې)

۱- د فطر صدقه چې یو ډول عبادت دی په څه ډول ټولنیز اړخ پیدا کوی؟

۲- که ستاسې په کور کې اوه (۷) تنه وي څو کېلو باید د فطر صدقه ورکړئ؟

ارزونه:

آیا زده کوونکو د فطر د صدقې اندازه او ارزښت پېژندلی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست:

اعتکاف

هدف: د اعتکاف له مفهوم او عمل سره آشنایي

پوښتنې:

۱- آیا تاسې د اعتکاف په معنا پوه یاست؟

۲- آیا تاسې اعتکاف کړی دی.

په تېرو ادیانو کې داسې معموله وه چې یوې ډلې چې غوښتل به یې چې الله تعالی ښه وپېژني یا په راحت سره د الله تعالی عبادت وکړي، د عبادت لپاره به یوه ځای یا غار ته تلل، په تفکر او عبادت به یې پیل کاوه، دا کار به د دې سبب وګرزېد چې دوی ټولنیز ژوند پوره پرېږدي او په انزوا (تنهایي) سره ژوند وکړي.

کله چې د اسلام مبین دین د انزوا (ګوښه ناستي)، او ټولنیز ژوند پرېښودل پوره منع کړي دي لکه چې حضرت محمد رسول الله(ص) فرمایلي دي (زما دین د رهبانیت دین نه دی نو) کله چې انسان د خپل ځان او خپل خدای تعالی په هکله تفکر کولو لپاره آرامتیا ته اړتیا لري نو د اسلام مبین دین د رهبانیت په ځای اعتکاف مشروع او پیشنهاد کړی دی.

اعتکاف یو ډول عبادت دی چې یو مسلمان څو ورځې جامع جومات ته ځي او د ژوند له آشوب او غوغا څخه فاصله نیسي او د الله تعالی په عبادت او خلقت کې تفکر کوي. اعتکاف یو عبادت دی چې باید په خپله زده کوونکي علمي کتابونو ته مراجعه وکړي او له هغوی څخه زیات معلومات ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت (هڅونې):

۱- د اسلام مبین دین کوم شی یی د گوشه گیری په ځای مشروع کړی دی؟

۲- آیا ستاسې له نظره اعتکاف او رهبانیت یو له بل سره څه توپیر لري؟

ارزونه:

آیا زده کوونکو د اعتکاف مفهوم او هدف پیژندلی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست

زکات

هدفونه:

۱- د زکات له احکامو سره آشنايي.

۲- د هغو شيانو پېژندنه چې زکاتورباندې تعلق نيسي.

پوښتنې:

۱- آيا د زکات په معنا پوه ياست؟

۲- آيا پوهېږئ چې زکات په کومو شيانو پورې تعلق نيسي؟

الله تعالی د فقيرانو او محتاجانو د ژوند د تامين په لحاظ پر بډايانو او ثروت لرونکو باندې زکات واجب کړی دی. زکات په دی معنا سره دی چې هغه کسان چې الله تعالی مال او ثروت ورته ورکړی دی، په کال کې يوه ټاکلې شوې اندازه له خپل مال څخه فقيرانو او محتاجانو ته ورکړي.

الله تعالی په قران عظيم کې په زکات زيات تاکيد کړی دی او په ډېرو ځايو کې يې د لمانځه سره يو ځای ياد کړی دي چې له دې خبرې څخه د زکات ارزښت او اهميت ښکاري.

زکات په کومو کسانو واجب دی؟

زکات په هغو کسانو واجب دی چې لاندې شرايطو لرونکی وي:

۱- بالغ وي ۲- عاقل وي ۳- په مال کې د تصرف کولو توان ولري.

زکات په کومو شيانو پورې تعلق نيسي؟

که څه هم دا مستحب ده چې له ټولو زراعتي محصولاتو څخه چې په کيلو او وزن سره يې پلورنه او پيرودنه کېږي، همداراز د تجارت له عوايدو څخه زکات ورکړو ولې په لاندې مالوکې زکات واجب دی:

۱- اوښان، غوايان او پسونه

۲- غنم، اوربشې، خرما او مميز

۳- سره زر او سپين زر

په کوم وخت کې په مالو زکات واجب کېږي؟

زکات هغه وخت واجب کېږي چې ياد شوي مالونه د نصاب حد ته ورسيږي يعنې يوې ټاکل شوې اندازې ته ورسېږي د مثال په توګه هغه څوک چې يو (۱) يا دوه (۲) اوښان لري په هغه باندې زکات نه دی واجب. ولې کله چې پنځه اوښان ولري بايد يو پسه زکات ورکړي. د زکات نصابونه په فقهي کتابو کې بيان شوی دي. تاسې کولی شی هغو ته مراجعه وکړی او خپل معلومات ورڅخه ترلاسه کړئ.

فعاليت (هڅونې):

۱- په کومو کسانو زکات واجب دی؟

۲- زکات په کومو مالو پورې تعلق نيسي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زکات د مصرف ځایونه

هدفونه: د زکات د مصرف له ځایو سره آشنایي

پوښتنې:

۱- آیا پوهیږئ چې زکات کومو کسانو ته ورکول کیږي؟

الله تعالی زکات د محتاجانو د حاجت د رفع کولو لپاره واجب کړی دی، بنا پر دې ډېره مهمه ده چې پوه شو چې زکات په کوم ځای کې مصرف کړو الله تعالی په قران کریم کې د زکات د مصرف کولو ځایونه ټاکلی دي:

۱- فقیران (فقراء): هغه کسان چې د یوه کال لپاره د خپلې کورنۍ مالی مدرک ونه لري.

۲- مساکین: یعنی هغه کسان چی هیڅ مال ونه لری.

۳- د زکات عاملین: هغه کسان چې د زکات، را ټولونې، حساب، ساتنې، کار په غاړه لري.

۴- هغه کافرانو ته چې کولی شو د زکات په ورکولو سره د هغوی زړونه اسلام ته مایل کړو یا هغه مسلمانان چې د عقیدې په لحاظ ضعیف وي او د زکات په ورکولو سره کېدی شي هغوی په خپله اسلامي عقیده پاتې شي.

۵- مریي (غلام): هغه غلام چې د خپل مالک سره یې تعهد کړی وي چې یوه اندازه مال به ورکوی او هغه به آزاد وي.

۶- هغه قرضداران چې نه شي کولی خپل قرض اداء کړي.

۷- خیریه کارونه پرې کول لکه پل، جومات، ښوونځي پرې جوړول.

۸- **ابن سبیل**: یعني هغه کسان چې د خدای تعالی په لاره مسافرت کوي او په سفر کې خپلی پیسی خلاصی کړی وی، څوک پور هم نه ورکوي.

فعالیت (هڅونې):

۱- د زکات د مصرف کولو په ځایو باندی بحث وکړی.

۲- آیا ستاسې په همسایه ګانو کې څوک شته دي چې زکات ورکول ورته روا وي؟

ارزونه:

۱. آیا زده کونکي کولای شی د زکات د مصرف ځایونه بیان کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خمس

هدف: د خمس د مفهوم او احکامو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

۱- ایا خمس پیژنې؟

۲- آیا پوهیږئ چې خمس په کومو شیانو کې واجبیږي؟

په تیرو درسونو کې مو ویلی وو چې خدای ﷻ د فقر، غریبی، بیچارګی او محتاجو کسانو د لګښتونو د تامین لپاره زکات ورکول په هغو کسانو چې مالي وضعه یې ښه وي واجب ګرځولی دی.

الله ﷻ د زکات د مصرف کولو اجازه ساداتو او د پیغمبر (ص) اولادې ته نه دی ورکړی او د د فقیرو ساداتو او څه نورو عمومي مصارفو لپاره خمس واجب کړی دی.

خمس په اوو شیانو کې واجبیږي.

۱. د کسب او کار په منفعت او هغه ګټه کوم چې د تجار صناعت او نورو لارو څخه لاسته راځی باید د دغو یوه پنځمه برخه ورکړي.

۲. معدن: که چیرته کوم کس معدن پیدا کړ او هغه یې راوویستنو باید د دغه یو د دریمې برخې خمس ورکړي.

۳. خزانه: که کوم کس خزانه پیدا کړه باید د هغه خمس ورکړي.

۴. د حلال مال ګډول د حرام سره: که چیرته حلال مال د حرام مال سره په کومه وجه ګډ شي او انسان ونشي کولی چې هغه جلا کړي باید د دغه څخه خمس ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. هغه قیمتي کانې، لعل جواهر چې د لامبو وهلو په واسطه د بحر څخه راوځي باید خمس ورکړي.

۶. غنیمت په جنګ کې: که چیرته د کفارو سره په جنګ کې غنیمت لاسته راشي باید د هغه خمس ورکړ شي.

۷. په هغه ځمکه کې چې کافر ذمې یا د مسلمان څخه ئي اخلي هغه کافر ذمي چې په اسلام حکومت کې ژوند کوي او باید خمس ورکړي.

خمس نور ډیر احکام لري چې د ضرورت په وخت کې باید عملیه رسایلو ته مراجعه وشي.

فعالیت (هڅوني):

۱- زده کوونکي دې په څو نفري ګروپونو کې درس ووایي او خپلو منځو کې دې بحث وکړي.

۲- هغه اووه شیان چې خمس په کې واجبیږي خپلو کتابچو کې ولیکئ.

ارزونه:

۱- آیا زده کوونکي کولی شي چې د خمس او زکات په مینځ کې فرق وکړي؟

۲- آیا هغوی کولی شي چې هغه ځایونه چې خمس په واجبیږي بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست

حـــج

هدف: د حج د مسایلو سره آشنایي.

پوښتنې:

۱- آیا د حج سره آشنایي لرئ؟

۲- ستاسې له نظره حج څه ګټې لري؟

موږ مسلمانان هر چېرته چې یو، په لمونځونو کې خپل مخونه د کعبې شریفې لورته اړوو. کعبه ترټولو پخوانۍ خونه ده، او په مکه مکرمه کې ده چې الله تعالی هغه د مسلمانانو قبله ګرزولې ده، سربېره پر دې، الله تعالی حکم کړی دی چې د ټولې نړۍ یوه ډله مسلمانان دې را ټول شي او د حج عبادتې، عمل دی اداء کړي. حج یې په هغو مسلمانانو چې جسمي او مالي توانایي لري واجب کړی دی. البته هغه هم په عمر کې یو ځل واجب دی. او له یو ځل څخه زیات واجب نه دی ولې ډېر ثواب لري.

د حج کولو عملونه تر یوې اندازې پورې ګران دی ولې ښه ده چې په اجمالي توګه د هغه له ځینو مراسمو سره آشنا شو، نو په مختصره ډول توضیح ورکوو.

حج پر درېو ډولو ویشل کیږي:

۱- حج تمتع، د هغو کسانو لپاره چې استوګن ځای یې د مکې سره ۹۰ کیلو متر واټن ولري.

۲- حج افراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- حج قِران: هغه کسان چې په مکه او د هغې په شاوخوا کې ژوند کوي کولای شي حج افراد او یا حج قِران سرته ورسوي.

فعالیت (هڅونې):

۱- د لوست خلاصه په لسو (۱۰) کرښو کې ولیکئ.

۲- د حج معنوي او ټولنیزې ګټې ولیکئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د حج د مراسمو اهمیت بیان کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست:

د حضرت رسول الله(ص) او امامانو د قبر زیارت کول

هدف: د رسول الله (ص) د مرقد او امامانو د مرقدو د زیارت سره آشنایي.

پوښتنې:

۱- آیا تاسې د رسول الله مرقد او د ځینو امامانو د مرقدونو زیارت ته تللی یاست؟

۲- ستاسې په نظر دا زیارت څه ګټې لري؟

په دی پوهېږو چې حضرت محمد صلی الله علیه واله وسلم د انبیاء وو (ع) وروستنی نبی دی د آنحضرت او د هغه له اولادې او صحابو (یارانو) سره مینه لرل د هر مومن خصلت دی او د آنحضرت (ص) او یوې ډلې مطهرې او لادې او ځینو اصحابو مرقدونه په مدینه منوره کې دي (رضي الله تعالی عنهم) په دی اساس حجاج د ایمان او محبت په غوښتنه د حج د اداء کولو څخه وروسته مدینې منورې ته ځي، سر بېره په دې چې هلته د حضرت رسول الله(ص) پاکې کورنۍ او اصحابو د مرقدونو په زیارت سره دینې تنده ماتوي.

په دې اساس مدینې منورې ته تلل د حج له مناسکو څخه نه دې بلکې د مسلمانانو د اعتقاد او محبت غوښتنه ده کله چې د قبرو زیارت کول د اسلام په مبین دین کې جائز دی، نو د حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم د مرقد زیارت له لوی ثواب څخه خالي نه دی.

او دا هل بیت او اصحابو (رضی الله تعالی عنهم زیارت هم چې په ولایت او کرامت کې یې اختلاف او شک نشته د الله تعالی په وړاندې د اجر او ثواب څخه خالي نه دي.

فعالیت (هڅونې):

۱- درس په چوپتیا سره مطالعه کړئ.

۲- د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه برخه:اخلاق او اداب

نولسم لوست:

د ټولنې د افرادو حقوق

هدفونه:

۱. د اسلام د پيغمبر د اخلاقو سره آشنايي.

۲. د همکارۍ او يو له بل سره د مرستې ارزښت.

پوښتنې:

۱. آيا د حضرت رسول الله صلى الله عليه و اله وسلم له اخلاقو سره آشنايي لرئ؟

۲. آيا کولی شی د حضرت رسول الله (ص) د نيکو اخلاقو څخه څونکتې بيان کړئ؟

انسان اجتماعي موجود دي يعنی تل يو له بل سره ژوند کوي، نه شي کولی لکه ځينې حيوانات په يوازېتوب سره ژوند وکړي، ټولنيز ژوندون پرته له قانون، حقوقو، او تکليفو څخه امکان نه لري. د اسلام په ښکاره دين کې هم حقوق په نظر کې نيول شوي دي چې د ټولنې افراد بايد د هغوی مراعات وکړي. دا ډول حقوقو ته حق الناس ويل شوي دي. د خلکو د حقوقو اداء کول د اسلام د رهبرانو په خبرو کې په ډېرو لوړو تعبيرو سره د تاکيد مورد ګرزيدلی دي چې د هغوی له جملې څخه:

۱. د اسلام ډېر محترم پيغمبر(ص) فرمايلی دی (من حبس عن اخيه المسلم شيئا من حقه حرم الله عليه برکة الرزق الاان يتوب) يعني هر څوک چې د مسلمان ورور له حقوقو څخه کوم شی منع کړی الله تعالی په هغه باندې د رزق برکت حرام ګرزوي مګر دا چې توبه وباسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. اما جعفر صادق فرمایلی دي (ماعبد الله بشئ افضل من اداء حق المومن) یعني الله تعالی په کوم شی پرته له دې چې د مومن حق اداء کړي په ښه توګه یې عبادت نه دی شوی یعنی ډېر ښه عبادت د مومن د حق اداء کول دي. دا بدیهي خبره ده چې د نورو حقوق په خاصو ځایونو یا ځانګړیو افرادو پورې منحصرنه ده بلکې په عامه توګه هر شخص ته شامل دی، لوی وي که وړوکی بیګانه (پردی) که خپل آشنا مسلمان وي که غیر مسلمان، ښځه وی که نارینه.

آن تر دې چې د اسلام په سپېڅلي دین کې حیوانات (ژوی) هم حق لري چې رعایت کول یې پر مسلمان لازم دی.

له بلې خوا هره ډله په هغه تناسب سره چې د انسان سره تعلق لري د خپلو ښکلیو حقوقو څخه برخه لرونکی کېږي چې ممکنه ده د نورو له حقوقو څخه توپیر ولري د مثال په توګه اولاد او والدین هر یو ځانګړی حقوق په غاړه لري، ورور او خور بېل بېل حقوق د والدینو په پرتله په انسان لري همدا راز مومنان هم یو په بل باندې حقوق لري چې نور (غیر مسلمان) ور څخه بې برخې دي.

کوم حقوق؟

ډېر حقوق وجود لري چې د ټولنې افراد باید هغه په خپل منځو کې مراعات کړی چې په یوه مهمه برخه یې دلته مرور کوو:

۱. یو او بل ته سلام اچونه (وېینه).

۲. یو او بل ته باید آزار ورنکړو.

۳. په وعدو باندې باید وفا وکړو.

۴. رښتیا ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د چا په مال باندې باید تېری ونه کړو.

۶. هغه کار چې نورو ته ور باندې آزار رسیږي باید ویې نه کړو.

۷. د چا غیبت ونه کړو.

۸. په چا پسې تهمت ونه وو ایو.

فعالیت (هڅونې):

۱. د کلي د روحاني په مرسته پنځه نور حقونه په خپلو کتابچو کې ولیکئ او په ټولګی کې یې بیان کړئ.

۲. یو له دوو مبارکو حدیثونو څخه چې د درس (په متن) کې مو لوستلي دي له یاده (حفظ) کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکی د نورو د حقوقو مفهوم زده کړی دی؟

۲. آیا زده کوونکی کولی شي ځینې نور حقوق په یادشویو حقوقو باندې زیات کړي چې په درس کې یې ویلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست:

مرستـــه او همـکاري

هدفونه:

۱. د مرستې او همکارۍ له مفهوم سره د زده کوونکو آشنايي.

۲. په زده کوونکو کې د مرستې او همکارۍ احساس پیاوړی کول.

پوښتنې:

۱. آیا د مرستې او همکارۍ معنا مو زده ده؟

۲. ستاسې له نظره مرسته او همکارۍ په ژوند کې څه ارزښت لري؟

انسان نه شي کولی ټول کارونه په خپله تر سره کړي، ځینې داسې کارونه دي چې پرته له دوو (۲) یا زیاتو تنو څخه نه تر سره کېږي، ځینې داسې کارونه هم شته چې په یوازیتوب هم تر سره کېدی شي ولې په څو تنو سره ښه او په آسانۍ سره تر سره کېږي.

همدا سبب دی چې د اسلام مبین دین مونږ تعاون (مرستې) او همکارۍ ته بللی یو الله تعالی په قرآن عظیم کې فرمایلی دی (په ښو او نیکو کارو کې یو له بل سره مرسته وکړی او په ګناه او دښمنۍ کې مرسته مه کوئ).

یوه ورځ حضرت رسول لله صلی الله علیه واله وسلم او وفا لرونکی یاران یې په سفر تللی وو، د یوی مسافې له وهلو څخه وروسته د اوبو یوه ځای ته ورسیدل ټولو داسې نیت وکړ چې دلته خپلې ستومانی لیرې کولو او د غذا د خوړلو لپاره به تم کېږو او ویې غوښتل چې یو پسه حلال او کباب یې کړي.

نو دغذا د برابرولولپاره هر چا یو کار په غاړه واخیست.

- یوه وویل زه پسه حلا لوم.

- بل وويل زه به يې له پوستكي څخه و باسم.
- بل وويل زه يې كباب كوم.
- پيغمبر اكرم(ص) وويل زه به لرگي (خس) را ټول كړم.

د آنحضرت يارانو وويل: (اى رسول الله (ص)! تاسې زحمت مه باسئ او آسوده كېنئ، موږ ټول شيان تيا روو، هيڅ اړتيا نشته چې تاسې كوم كارتر سره كړئ! رسول الله (صلى الله عليه واله وسلم) وويل: زه پوهېږم چې تاسې ټول كارونه ترسره كوى ولې الله تعالى هغه بنده چې ځان د نورو په مينځ كې جدا (او ممتاز گڼي او كار نه كوي، دوست نه گڼي وروسته حضرت رسول الله (صلى عليه و آله و سلم) دښتې ته لاړ يوه برخه لرگي(خس) يې را ټول كړل او رايې وړل.

فعاليت (هڅوني):

١. آيا تاسې فكر كړى دى كه چېرې په ټولنه كې مرسته موجود نه واى څه كېدل؟
٢. څه ډول همكارۍ ستاسې په منطقه كې وجود لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ويشتم لوست:

په اسلام کې برابري (مساوات)

هدف:

د مساوات له اصل سره آشنايي

پوښتنې:

۱. ستاسې له نظره د ټولنې افراد د قانون په وړاندې برابر دي که نه؟
۲. د اسلام د مکتب له نظره په دې باره کې څه پوهيږئ؟

د تاريخ په اوږدو کې داسې افراد او ډلې موجودې وې چې خپل ځانونه له نورو څخه وړاندې او بهتره ګڼل يوې ډلې د خپلې برترۍ نسبت نژاد، قام، او کورنۍ ته کاوه. بلې ډلې د خپلې برترۍ عامل مقام، ټولنيز موقف، او خپله کورنۍ بلله، بلې ډلې مال او ثروت د خپلې برترې سرمايه بلله، دا فکر د دې سبب کيده چې دوی خپلو ځانو ته ډېر امتيازات قايل شي او نور له خپلو منل شويو حقوقو څخه بې برخې کړي. ټول هغه ظلم او ستم چې په انساني تاريخ کې وجود لري د تبعيض د روحيې په اساس ولاړ دي. هغه ظلمونه چې د يوې ډلې خود خواه خلکو له خوا په نورو تحميل کېږي ډېر زيات دی آن تر دې پورې چې د هغوی بيا نول مشکل کار دی ځکه داسې هم پيښه شوې ده چې يوې ډلې انسانانو نور خپلو عبادتوته را بللی دی، الله تعالی عادل دی، هر ډول ظلم او ستم يې منع کړی دی، لاندې مبارکو آيتوته پاملرنه وکړئ (والله لايحب الظالمين) يعنی الله تعالی ظالمان دوست نه ګڼی د ال عمران سوره ۵۷ آيت (ان الله يحب المقسطين) يعنی الله تعالی عدالت کوونکی دوست ګڼي دمايده سوره ۴۲. د اسلام ګران رسول (ص) تل په خپلو وېناوو (قول) او عمل سره اسلامي عدالت مسلمانانو ته وربښودلی ده يوه ورځ يې خلک مخاطب کړل او ويې ويل: (ای خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسې خدای یو دی، پلار ستاسی یو دی (آدم ع) پوه شي چې عربي د عجمي په پرتله، عجمي د عربي په پرتله، تور پوستی دسور پوستی او سور پوستکی د تور پوستی په پرتله برتری نه لري، مګر په تقوی سره. د حضرت رسول الله دا حدیث د قرآنکریم دې آیت ته اشاره ده چې فرمایلي دی (ان اکر مکم عند الله اتقکم) یعنی د الله تعالی په وړاندې هغه د عزت او بزرګواری لایق دی چې تقوی ولري.

فعالیت (هڅوني):

د لوست خلاصه په لسو کرښو کې ولیکئ او په ټولګی کې یې ووایې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

امانتداري (امانت ساتنه)

هدف:

د امانتدارۍ له اهمیت سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. اما نتداري څه ارزښت لري؟
۲. که چېرې خلک یوه اونۍ په امانتو کې خیانت وکړي څه به وشي؟

یو له ډېرو منل شویو او ښو خصلتو څخه امانتداري ده.

په ټولو ادیانو پـه ځـانګړې توګـه د اسلام پـه سپېڅلي دیـن کې پـه امانتـدارۍ زیاته توصیه شوې ده دقرآنکریم په یوه مبارک آیت کې راغلي دي (ان الله یامرکم ان تودوا الامانات الی اهلها) د نساء سوره **۵۸** آیت.

یعنی الله تعـالی تاسې تـه امر کـوي چې امانتونـه د هغـوی اهـل تـه وسپارئ، حضرت علی کـرم الله وجهـه فرمـایلی دی چې حضرت رسـول الله (ص) څـو لحظې مخکې له رحلت څخه درې ځله ما ته وفرمایل: ای علی امانت یې ښښتن ته وسپاره! په قرآنکریم او نبوي احادیثو کې د امانت په اداء کولو باندې زیات تاکیـد شـوی دي چې دا ټول په دې دلالت کوي چې امانتداري د اسلام په مبین دین کې زیـات ارزښت لري حضرت رسول الله (ص) مخکې له بعثت څخه د امیـن لقب درلـود او پـه (محمـد امین) سره مشهور وو خلکو قیمت لرونکي شیـان ده تـه ایښودل، د هجـرت پـه شـپه (لیلة المبیت) چې رسول الله (ص) له مکې مکرمې څخه په پټه سره مدینې منورې تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل د خلکو امانتو نه چې زيات يې د کفاروو د ام ايمن سره کېښودل او حضرت علي ته يې و فرمايل چې په يوه مناسب وخت کې هغه د هغوی څښتنانو ته وسپاری.

بايد ياده کړو چې امانت کله د يوه شخص مال وي د مثال په توګه ستا همصنفي خپله کتابچه له ستاسې سره د امانت په توګه ږدي نو ته وظيفه لرې چې کله هغه در څخه وغواړي ورته ويې وسپارې، که چېری خدای د نه کوی – هغه خيانت کړي وريې نه کړی په هغه دې ظلم کړی دی، د هغه قرضدار (مديون) يې، کله امانت د ډېرو خلکو او عام مال وي د مثال په ډول مکتب چې تاسې درس په کې وايي د افغانستان د ټول ملت مال دی، نو زده کوونکي او ښوونکي ټول د نده لري چې د هغه په ساتنه کې زيار وباسي که چېری څوک د هغه په ساتنه کې زيار نه باسي د ټول ملت په وړاندې مسؤول دی.

فعاليت (هڅونې):

١. آيت کريمه د معنا سره له ياده (حفظ) کړئ.

٢. لږ تر لږه د امانتدارۍ څلور ګټې ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوویشتم لوست:

نظافت (پاکوالی)

هدف: د پاکوالی له ارزښت سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. ستاسې له نظره نظافت څه ګڼې لري؟
۲. تاسې خپل پاکوالی ته څو مره ارزښت ورکوی؟

انسان په طبیعي ډول سره پاکوالی ښه ګڼي او له ناولتیا څخه کرکه کوي، پاکوالی زیاتې ګټې لري، د انسان د روغتیا سبب کیږي، د الله تعالی د رضایت سبب کیږي، او خلک هم خوشحاله کوي.

اسلام د پاکي او پاکیزه ګي دین دی حضرت رسول الله صلی علیه و اله وسلم فرمایلی دی (النظافة من الایمان) یعنی پاکوالی د ایمان جزء دي کله چې د اسلام د مبین دین احکامو ته په ځیر سره نظر کوو، دې ته مو نظر را ګرزی چې الله تعالی غواړي بنده ګان یې پاک او سپېځلي انسانان وي، ناولي او نا منظم انسانان د الله تعالی ښه بنده ګان نه شو فرض کولی لکه چې د عبادت اداء کول اودس کولو او غسل ته اړتیا لري نو باید په درست ډول سره په ځانګړیو ځایونو کې یې ترسره کړو. پاکوالی کله فردي وي او په شخص پورې اړه نیسي مثلاً مسواک وهل د دې سبب کیږي چې د انسان غاښونه پاک او سالم پاتې شي. که څه هم مسواک وهل په ټولنیزو اړیکو باندې تاثیر اچوي، ځکه غاښونه ښکلی او د خولې بوی لیري کوي او خلک د هغه له خبرو څخه په تنګ نه راځي ولې سلامتي یې زیاتره په خپله شخص ته رسیږي کله نظافت په ټولنه پورې اړیکی هم پیدا کوي مثلا کله چې موږ په ښار کې ژوند کوو، باید کثافتونه په هغه ټاکل شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کثافتدانیو کې واچوو چې د همدې مرام لپاره ښاروالیو ټاکلي دي په کوڅه یا د ګاونډي د دروازې او نورو په وړاندې یې خالي نه کړو ځکه که چېرې په داسې ځایو کې یې خالي کړو د خلکو د ناروغتیا سبب کېږي، نو جوته ده چې د نورو په حقوقو مو تجاوز کړی دی او ناروغ کړي مودي.

نو باید زیار و باسو چې هم په فردي او هم عمومي امورو کې د نظافت او پاکوالی رعایت وکړو ترڅو د الله تعالی د ہر ښه بنده ګان وګرزو.

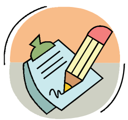

فعالیت (هڅوني):

۱. په لسو کرښو کې ولیکئ چې څه ډول فردي او عمومي پاکوالی باید رعایت کړو؟

۲. دا خبره توضیح کړئ چې الله څرنګه غواړی چې بنده ګان یې پاک او منظم وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library